

POSELSTWO (625) *sb n*

Oba o oraz e jasne.

sg N poselstwo (90). ◊ *G* poselstwa (83). ◊ *D* poselstwu (12). ◊ *A* poselstwo (222). ◊ *I* poselstwem (72); -em (7), -(e)m (65). ◊ *L* poselstwie (70). ◊ *pl N* poselstwa (13). ◊ *G* poselstw (7). ◊ *A* poselstwa (31). ◊ *I* poselstwy (11). ◊ *L* poselstwach (11), poselstwi(e)ch (3) *RejWiz*, *RejZwierc* (2); ~ -ach (6), -ach (3), -(a)ch (2); -ach *RejPos* (2), *StryjKron*; -ach *OrzRozm* (2); -ach : -ach *BielKron* (3:1).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII w.

1. Wybrane osoby, którym powierza się przekazanie ważnych (niekiedy poufnych) wiadomości lub załatwienie spraw często wymagających pertraktacji; *legatio Vulg, Mącz, Cn; legati Calag, Cn* (34) : *LibLeg* 7/35; [rada wojewody Ryńskiego do księży i Lantgrafa] á tak rádę vchodźć Cefárzá pofelstwem miernym/ przez thy ná kthorych fie nieomylicie/ á zbroie ná Cefárzá niepodnocić. *BielKron* 226; [poseł króla czeskiego:] wafzá Cefárka miłość/ z częstych pofelstw/ ktorzy tho wafzey naiańniejzy miłości przypominaią [niech nie wątpi, iż] fie tak przyiaźń iego naiańniejzy miłości przyięła y mnoży fie/ iże y v pothomkow [...] nie będzie ná wieki wykorzenioná *BielKron* 332; pacificatoria *legatio*, Pofelstwo o pokóy žádáyace. *Mącz* 285b; *SarnStat* 45 [2 r.], 124 [2 r.]; Táż mátká namilřza [ojczyzna]/ vczyniła wam ławę v wřzytkiego Chrześcijánřtwá/ y v Pogánřtwá/ iż od zachodu y wřchodu zacnemi pofelstwy vczczony Kroi y pan wálř *SkarKazSej* 667a.

poselstwo do kogo (1): Stąd przyřzło Iánowy ś: do pana Chriřtuřa pofelstwo *MurzNT* 48v. *Cf teř* »poselstwo posłać«, »poselstwo wyprawić«.

poselstwo skąd (1): Trzećiego dnia przymknął fie bliřzey nářz nieprzyiaćiel ku miářtu Kánonor/ pořlawřzy pořła řwego (*marg*) Pofelřtwá z obu řtron. (-) ábyřmy ie wolno przepuřćili gđzieby chćieli iecháć *BielKron* 459v.

poselstwo czyje [= *od kogo*] [*w tym: ai poss* (3), *G sb* (2), *pron poss* (1)] (6): [*Walerius ku pospólřtwu*] miářto Rzym [...] wam dobrowolnie vřřapiřo á k woli wářzey závřdy gotowe [...] tákieř pofelřtwá pyřzne wářze řkromnie znařza *BielKron* 108; Pofelřtwo Czarzá tureckiego ktore ná ten čás było w Fránfurćie w koronáciá. *BielKron* 331v; Tego teř czářřu Pořłowie Mořkiewřcy do Krákowa przyiáćháli/ wnet od wrodzoney hárdości poczęli niechcáć žádná miářá pofelřtwá řprawowáć/ ářby ku nim Krol pierwey powřřał (*marg*) Hárdé Pofelřtwo Mořkiewřkie. (-) *StryjKron* 782; *SarnStat* 124, 430; *SkarKazSej* 667a *marg*.

Zwroty: »poselstwo (po)ślać (*a. wysłać*); poselstw wysyłanie« [*w tym: do kogo* (1)] = *legationem mittere Vulg, Mącz* [szyk *zmienny*] (4;2); *Leop Luc* 19/14; *Mącz* 186d; *ActReg* 43; A w řprawách Koronnych/ któře fie dotykáć będą ořoby nářzey/ y Dořtoieńřtwá nářzeřo/ pofelřtw do cudzych kráiów wyřyłánia [...] My/ y potomkowie nářzy/ nic záczynáć y czynić nie mamy bez rády Rad Koronnych *SarnStat* 124, 429; Teraz řtan iákiř řię ozywa Ewáńgelikow/ ktorzy kupy řobie y ziařdy czyniá: do krolow pofelřtwá řłá: [...] ržády řwoie/ y řřatutá/ y práwá řřáwić myřłá. *SkarKazSej* 682a.

»poselstwa sřuchać, sřuchanie« = *audire legatos Calag* (1:2); *Calag* 100a; W řprawách Koronnych [...] y cudzych tákieř pofelřtw sřuchánia [...] [bez Rad nic czynić nie mořemy] *SarnStat* 430 [*idem*] 124.

»poselstwo wyprawić; poselstwa máją być odprawowane« [*w tym: do kogo* (4)] = *legationem discernere Mącz; legationem mittere Vulg; legationem dare, legatum discernere, legatos mittere Cn* [szyk

zmienny] (5;1): *Mącz* 48d; *HistHel* B4v; Fryderyk Bárbároffa [...] rozumiejąc żeby do opánowania zachodnich kroelstw pogodę miał: zacne pofélstwo do Papieżá Alexándrá po dwa kroć wyprawił *SkarJedn* 256; Święci Oycowie oni zakonni ná pułzczy [...] chcąc doznác co by był zá duch w nim/ ktorym onę rzecz ták nową/ á nie łycháną záczał: wypráwili do niego [św. *Symeona*] tákíe pofélstwo/ z táką náuką. *SkarŻyw* 30; tedy Poselstwa wszytkie ad summum Pontificem et ad alios monarchas, et extraneos Principes niemaią bydź od prawowane iedno per indigenas regni *ActReg* 43; *WujNT Luc* 19/14.

Szeregi: »poselstwo i pisanie« (1): A załzye przełz czye panv Voyewodzye prziyafzn łwá włkazvye. [...] kthoram pan Voyewoda ye⁶⁰ Kro.mczi czełthemy pofélłthwi y pyłłanym [...] offyarvye. *LibLeg* 11/185v.

»poselstwo (i) słowa« [*szyk* 1:1] (2): [*cesarz turecki dawno wojnę z W.M. toczy*] ále łowy y pofélłtwem dopiero ią teraz przypowíada. *OrzJan* 88, 87.

Przen (1) : bogaczowi rołkołżnemu ná męki podánemu [...] nie dano połlá do bráciey iego. [...] Boć nie káżdemu tego pofélłtwá dozwalaíą *WujJud* 205.

2. *Sprawa, polecenie, jakie powierza się do załatwienia posłowi lub wysłannikowi, też wiadomość, jaką powierza się do przekazania; nuncium a. nuntium* *BartBydrg*, *Mącz*, *PolAnt*, *Calag*, *Calep*, *Cn*; *res PolAnt*, *Mącz*, *Cn*; *annuntiatio* *Vulg*; *verbum PolAnt*; *legatio*, *mandatum*, *praeceptum*, *responsum* *Cn* (419) : *ZapWar* 1518 nr 2207; *BartBydrg* 99; Zátym rzekł ieden ku drugiemu/ Dźień ten ielłci dobrego pofélłtwá/ á ták nic dobrze czyniemy iż ták długo milczemy [...] A przetoż podźmy á opowiedzmy to w domu krolewfkim. *BibRadz* 4.Reg 7/9; Priamus zwołáwłzy łynow y panow rádnych/ kazał im wotowác ná to pofélłtwo *BielKron* 56v, 56, 104, 217v [2 r.], 313, 384 *marg* (9); *Nuncium res quae nuntiat*, Pofélłtwo. *Mącz* 254a; *Nuncium alicui incutere*, Przes pofélłtwo niekogo przełtráfłzić. *Mącz* 339b, 189b, 254a, 465d; niezłczęłłcie lekcey mi będzie z tobą ćierpieć oczymá widząc/ niźli vłzymá słyłząc: bo pofélłtwá wíęcey częłłtokroć przyczyniaíą/ niźli łie złtawá. *HistRzym* 15v; *RejPos* 8v; Widząc iż to Kroelstwo/ w łkárby ielł vbogie/ Nieprzyaćiel pofélłtwá/ włkazuie nam łrogie. *BielSat* L3 [*idem BielSjem* 25]; [*ten*] ktory mi powiedział rzekąc/ oto vmárl Saul/ [...] (domniemał) ábych mu miał dáć (co) zá pofélłtwo. *BudBib* 2.Reg 4/10; Dobrá nowinę pániey łwoiey niolę/ Rozumiem temu/ że iuz dawno tego Pofélłtwá czeka *KochOdpr* B3; *Calag* 99a; *SkarŻyw* 150; prózne y máłowázne to łię pofélłtwo zdáło/ y nic mu inłzego nie odpowiedziano *StryjKron* 652, 472, 672; *NiemObr* 24; *BielSjem* 5, 25; To pofélłtwo maćie/ Iełłi inłzé kto powié/ wiáry mu nie dáćie. *ZawJeft* 11; *ActReg* 140; *Calep* 709a, b; Połłá do nich łwe połły/ przymierze im rzucił/ A hárdé im pofélłtwo do ich vłzu wrzucił. *KmitaSpit* C4; [*Skanderbeg cesarzowi tureckiemu*] záś odełłáł gárcć pieprzu gorźkiego. Y [*lege*: z] tym pofélłtwem że gárcćią pieprzu okorzeni/ Wor máku co mu podał przez połlá w wiedzienie. *CzahTr* F3v.

poselstwo od kogo (19): Nam sye pofélłtwo niełvlłchne Wydzialo od niego. *LibLeg* 11/76v, 7/30v, 10/149v, 151, 11/162, 183; Heldułá włzytcy nienawidzieli/ yź był náźbył popęđliwy á niemoderowál pofélłtwá/ zwłáfczćá od Niemcow *BielKron* 218; *RejPos* 241, 297; iakie Poselstwo od Arcyxiązćia Ie⁶⁰M [*P. Pękołławski*] ma donas *ActReg* 49. Cf »poselstwo powiedzieć«, »przyłć z poselstwem«, »poselstwo sprawić«.

poselstwo do kogo (13): Poselstwo do Czeszarza Thvreczskiego od nass Soboczłkiemv dane *LibLeg* 7/30v, 7/8, 10v, 10/149v, 11/151; Biłkup łniego [*Rogiendorfa*] łie náłmiewał y wkazał pofelłtwá łmiełzne do niego *BielKron* 312, 57 *marg*; *StryjKron* 652; łrogie pofelłtwo donich wkazał abi z Ziemie wijełdzali bedac pogołowiu znimi woine ztotic [!] *PaprUp* C2v; *ActReg* 49. Cf »na poselstwo odpowiędzieć«, »poselstwo sprawić«. Cf też »poselstwo posłać«, »przyść z poselstwem«.

poselstwo ku komu (2): Pofelłstwo kv Krolyowy ye^{so} mczi od pana Woyewodi Volofkyego *LibLeg* 11/162; *BielKron* 217.

poselstwo przez kogo (7): Posselłtwo przez Abrama Staroste Czarnowieczkiego od woyewodi woloskie^{so} za łyłthem wierzącym *LibLeg* 10/151, 7/8, 10v, 11/108v, 162, 165v, 183.

poselstwo o co (1): Fárnezyus Kárdynał [...] iechał z Cefárze^m do Belgium/ [...] o Turku á o polthánowienie Bożey chwały pofelłtwo miał. *BielKron* 218.

poselstwo o kim (2): *BielKron* 218; O wiezniach po pisaniu wīm było dwoie Poselłtwo *ActReg* 128.

poselstwo czyje [= *od kogo*] [*w tym: G sb i pron* (15), *ai poss* (8), *pron poss* (7)] (30): Z Roskazanya yego k.m. na pofelłtwo ye^{so} m. Czefłarza Tur. przez Synay Czelebyeya stała sye łprawyedlywołcz poddanim Czefłarza ye^{so} m. *LibLeg* 11/108v, 7/35; AŁexándrowi dáry/ od Krolá Perłkiego. Niezliczone przyniełli/ s tym pofelłtwem iego. *RejZwierz* 20; Ferdynandus gdy łie dowiędział iż mu łud poráżono/ włpámiełtał ná prawdziwá ráđę Łaskiego/ ktorego był łwym pofelłtwem práwie ná iátki wydał. *BielKron* 313v, 217, 218; Nuncio regis accersitus, Przes pofelłtwo kroliewskie przizwany/ álbo zá roskazániem kroliewskim przilzedł. *Mącz* 254a; *OrzQuin* D2; *RejPos* 234v; *StryjKron* 652 *marg*, 697; prołzę/ włpomni łobie wálzá Kró: M. co były zacł pofelłtwá iego/ iáko łie pofłowie iego łtáwili *OrzJan* 87; Pofelłtwo żony Piłatowey. *LatHar* 698 *marg*. Cf *Fraza*, »na poselstwo odpowiędzieć«, »poselstwo powiędzieć«, »poselstwo sprawić«.

poselstwo czyje [= *poleczone komu*] [*w tym: pron poss* (5), *G sb i pron* (3)] (8): o thim też dołtatecznie a sprawnie przez swe vłtne posselłtwo [*poseł wasz*] dał nam znacł yz wi przyacziel nasł według nasłwego Pyerwłłwego Zachowania dobrego y sąłłieczłwa [...] chłcecie bicz nam dobrim a wiernim przyaczielem y sąłlyadem. *LibLeg* 11/87v, 7/99, 10/67. Cf »poselstwo sprawić«, »poselstwa wysłłuchać«.

poselstwo czyje [= *do kogo*] (1): Ian z Łaská [...] do Papieżá Iuliufzá y do Wenetow/ [...] był polłan: Summá pofelłtwá Weneckiego przed Senatem y Kłiążęciem ich Łauredynem/ mowil rzeczá łzeroká *BielKron* 410.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść [*w tym z zapowiędnikiem: to* (5); *iż* (6), *aby* (4), *zaimek pyłajny* (1)] (11): *RejZwierz* 20; Zebrali łie drugi raz Sábini ná Rzymiány/ polławłzy pirwey pofelłtwo áby ich niewiálty wroćili/ á winy náğrodzili. *BielKron* 99v; A thák polly ony łtym pofelłtwem [*Soliman*] odpráwil/ iż on zdawná Krolowi Ianowi krolełtwo zdał thakieź potomkowi iego/ ktorego bronić bęđę od káżdego nieprzyacziela iego *BielKron* 313v, 42, 108, 211, 215, 249v; *BielSpr* 40; Wielkie pofelłtwo do Iágniełzki y iey rodzicow polle: áby łię ták vcłciwym y zacnym małżełłstwem Syná iego nie hydziłá/ á wtym ták wpolną nie byłá *SkarŻyw* 68; *PaprUp* C2v.

Z przyłoczeniem [*w tym z zapowiędnikiem: to* (10)] (11): Y wziáwłzy parę wołow rozrąbał łe ná łztuki/ á rozełłtał po włzyłkich grániách Izráelłkich przez polly łwe z tym pofelłtwem/ Kłobyłkowiek

nie wyfzedł zá Saulem y Sámuelem/ tedy fie ták ftanie z wołmi iego *BibRadz* 1.Reg 11/7, 3.Reg 15/18, 4.Reg 18/14, 22/9, 2.Par 32/9; poślálá k niemu [Cyrusowi] krolowá s tym poselstwm: Kiedyś taki niefpokoyny/ tedy álbo ty do mnie przyiedz/ álbo ia do twego krolestwá/ pokuśiwá szczęfcia. *BielKron* 112v, 64, 210, 408v; krol Eiptki wypráwił kniemu ftym poselstwm/ Co zá fprawę mař zemną krolu Iudfki? *BudBib* 3.Esdr 1/26, 2.Par 2/3.

W połączeniach szeregowych (2): *LibLeg* 11/183v; mař wálzá kró: M. ná pomoc łobie inřzych pořtronnych Królów y ludzi niemáło/ [...] wřzyfcy ři ftáwiá fie wálzéry kró: M. iáko łkoro fie ořłyřá/ bądź przez poselstwá/ przez liřty/ przez pořty/ náořtátek przez łámé wieřci/ y głófy ludzkie *OrzJan* 128.

Fraza: »poselstwo przychodzi (a. przychadza), przyszło« [*w tym: czyje* (1)] (2:1): Cefarz chcąc vpokoić wřzyřtkie roznice okołó wiáry/ zložył Syem wálny w Spirze/ ále gdy częřte poselstwá przychadzály z Rákus/ z Węgier/ iáko Turcy mocą ciągná ku Wiedniu/ zložyli then Syem w Rátyzbonie *BielKron* 210, 213, 228.

Zwroty: »jechać (a. przyjechać) z poselstwem« [*szyk zmienny*] (6): *BielKron* 190v, 213v, 253v, 314; Z tym poselstwem y z ogniem w żagwi ledwo Pořłowie Mořkiewfcy máło co pierwey do řwego Kniázia przyiecháli *StryjKron* 421; A iuř ták z tym poselstwem w imię Boże iedźcie/ Siořtrom řwym łáfkę nářzę y miłóć powiedźcie. *BielSjem* 15.

»poselstwo nieřć (a. przynieřć, a. donosić, a. odnieřć), odnoszący; odnaszanie poselstwa; poselstwo byłó przyniesione« = *referre rem PolAnt; rem nunciare, perferre nuncium Mącz; mandata ferre a. deferre, a. perferre, a. referre, peragere, venire cum mandatis Cn* [*szyk zmienny*] (6:1;1;1): *BibRadz* 4.Reg 22/9; *Mącz* 123d, 456a; káždy kto miłuię/ ftára fie o to/ áby chęć řwá/ [...] miłey řwey pokazał/ kiedy niema przyiacielá tákiego/ ktoryby y poselstwo donořił/ y o chęci tákowej vmiał powiedzieć/ łam [*to sprawuje*] *GórnDworz* Dd2; *BielSpr* 49; *BielSjem* 15; *Calep* 553a; Angielřki Krol nie chciał ináczey przyiáć thego poddánia/ iedno tym řpořobem [...] áby ze wřzyřtkiey licźby Mieřzczánów/ řzeřć namoźnieyřzych [...] pod iego moc y wołá byli poddáni. To Pořelstwo gdy byłó do miáľthá przynieřione/ pláć wielki wřzczáł fie. *Phil* D; *GórnTroas* 39.

»poselstwo odda(wa)ć« (2): *BielSjem* 15; Mychmy dopiero wczora Poselstwo sam tym Panom oddali, bo [...] pierwey Audiencyá Pořłowi Arcyxiázecemu [...] postanowili *ActReg* 48.

»na poselstwo (od)powiedzieć (a. odpowiadać); odpowiedź na poselstwo, naprzeciw poselstwu« [*w tym: czyje* (11), *do kogo* (1), *ku komu* (1)] [*szyk zmienny*] (4;9:1): Na pořelstwo pana Woyewodzyno czosz thi powyedzial y na pyřfmye podal Krol ye^{go} M. thak odpowyedziecz rořkazał. *LibLeg* 10/120v, 9/49v, 10/153v, 155, 11/9v, 10v (12); *BielKron* 459v; Tą odpowiedziá ná pořelstwo řwoie obrázeni Xiázęťá Swatopelk y Włodimir Monomach/ pirwey ná Olechá niř ná Pořowce wojnę podnieřli *StryjKron* 195.

»poselstwo (po)śláć« [*w tym: do kogo* (3)] [*szyk zmienny*] (8): *LibLeg* 7/41, 10/153; Ieřt dzień řřednie fortunny we wřzyřtkiem, z Kanczlerzmi a zpifarzmi dobra řprawa, kupczyc, pořelstwá řlac *FalZioł* V 54, V 50; *BielKron* 99v, 206; Abowiem to rozumiey kto czyie pořelstwo wřgárdzi/ iuř nie pořlá wřgardza/ ále onego co przezeń pořláł pořelstwo ono. *RejPos* 234v; *SkarŻyw* 68.

»posłać (a. odesłać), posłany z poselstwem« [w tym: *aby* (4), *iż* (3); z przytoczeniem (2)] = *mittere dicens Vulg* [szyk zmienny] (15;1): *BibRadz* 1.*Mach* 7/10; niektorzy kłięża wzgárdziwłzy narodem fwym Polfikim/ wybrali Czecha Dzyekaná Wrocłáwskiego. Kthorzy byli temu ná odpor/ poślali do Papieža do Awinium s tym pośelstwem/ iż wybran ná biskupfthwo Wrocłáwkie Czech/ który przychylny iest wierze kácerskiej. *BielKron* 378v; Poślal Zeliman tego czáfu do krolá Zygmuntá Lafkowlkiego z Mościłk woytowicá/ który sie iuz był poturczył/ s tym pośelstwem: Salembek nowy Cefarz Turecki ten pokoy Zygmuncie chce s tobá zachowác *BielKron* 408v, 57, 101v, 112v, 211, 226 (12); Ten fluch práwi v nas iesth w hordzie o tobie/ iákobyś dwie głowie nośił/ ná fwych rámionach/ á dla thego moy pan/ s tym ledáiakim pośelstwem mnie thu poślal/ ábym sie przypátrzył temu *GórnDworz Pv*; *BudBib* 1.*Mach* 7/10; *ActReg* 49; [*Leop Luc* 7/20 (*Linde*)].

»poselstwo powiedzieć (a. (o)powiadać); powiedzenie poselstwa« [w tym: *czyje* (4), *od kogo* (3); *iż* (2), *zaimek pytajny* (1)] = *edere mandata, edocere praecepta Cn* [szyk zmienny] (23;1): Abram pośel woyewodj wołofkiego gdj tho pośelstwo powiedział chciał miecz odemnie na koźdj articul odpowiedz *LibLeg* 10/153, 7/31, 34v, 11/87, 163, 183, 183v; *BierEz Fv*; [*Brutus od pospólstwa mówi*] czemu dośtátecnie á otworzycie pośelstwá nie powiecie/ ktorým obyczáiem nas do siebie przyzywacie/ á kto zá was nam będye ręczył/ nie mozem wáłzym obietnicam gołym wierzyć *BielKron* 108; Wergerus legath Papiełki przyiechawłzy z Niemiec/ powiedział Papieżowi pośelstwo/ yż Luteriani niechcá mieć Koncilium inákłzego/ iedno wolne á w Cefártwie álbo ná gránicy *BielKron* 215, 42, 55v, 57, 57v, 58v (15); *BielSpr* 40; [*Bene nuncios. Dobre pośelstwo powiedalż. TerentMatKęť Q3v*].

»poselstwo przymować (a. przyjąć)« [szyk zmienny] (3): panna náświéłłá pokornie ijch [*aniołów*] profila/ aby była fynáczkowi poruczona. Onij z niłkim vklonem pośelstwo przyięli *OpecŻyw* 174v; *LibLeg* 10/155v; pośel Carzá Tátárfkiego/ Przyiáchał więc do Moskwy do Kniazá [!] wielkiego. [...] Stoiác przed nim Moskiewłki pośelstwo przymował. *MycPrz* I C3v.

»przyść z poselstwem« [w tym: *do kogo* (3), *od kogo* (1)] (4): Po śmierci mizerney Saulowej/ przyzedł do Dawidá młodzyeniec s pośelstwem niewdzyęcznym [...] oznaymił Dawidowi porádkę Izráelitow y śmierć Saulowę y fynow iego. *BielKron* 68v, 319v; gdy thu do kogo przydą [*posłowie królewscy*] s pewnymi pośelstwý á z wierzącymi lifty wtwardzonemi/ iáko ie przyjmie świat w poczciwości wielkiej. *RejPos* 317v, 298.

»poselstwo sprawić (a. sprawować, a. wyprawić); poselstwo odprawione« [w tym: *od kogo* (5), *do kogo* (2), *czyje* (= *od kogo*) (1), *czyje* (= *poleczone komu*) (1)] = *mandata perferre Mącz, Cn*; *afferre nuncium, renunciare Mącz*; *mandata explicare, exponere, exsequi praecepta, fungi mandatis Cn* [szyk zmienny] (14;1): *LibLeg* 7/67v [2 r.], 9/50v, 11/9v; gdy przed nim [*królem Agezyłausem*] chwalono poślá iednego iż krotką rzeczą pośelstwo wielkie wyprawił/ powiedział ná to/ łzewcá nigdy nie chwale gdy ná małą nogę wielki trzewik vdzyála. *BielKron* 68v, 57, 311v; *Mącz* 122b, 123d, 254c; *OrzQuin* D2; Tedy ieden z korabiu poznał Apolloná/ y rzekł iemu: Zdrow bądź krolu Apollonie [...] włzytcy cię kziążetá Cefárzem wybráli/ á czekáią cie wefele z Antyochowemi kleynoty/ á wylzedłzy z okrętu/ íprawił pośelstwo á dał iemu kxiążęce lifty. *HistRzym* 14v; *SkarŻyw* 135; Spráwuy nam (ieślic zlécił) pośelstwo od niego *ZawJeft* 11; *SarnStat* 45.

»z poselstwem się wrocić (a. wracać)« = *przynieść odpowiedź; cum mandatis redire* *Mącz* [szyk zmienny] (4): Agámenon [...] wezwał rad swoich/ powiedział im poselstwo Troiáńskie. Wziyfy sie potwierdzili y przyięgli zachować w pokoju ty ktorzy sie o pokoy stáraią. Wrocił sie poseł s poselstwem. *BielKron* 59v; Renuncio, Wrócam sie s poselstwem *Mącz* 254c, 206c, 254c.

»poselstwa (wy)słuchać; poselstwo przesłuchane« [*w tym: czyje (= polecone komu)*] (4) [szyk zmienny] (7;1): *LibLeg* 11/106v; *BielKron* 431v; [*białogłowa*] widząc iż tego/ kogo nád zdrowie fwe miłowála/ poczciwie mieć nie mogła/ vmyśliła dąć wzytkim o ziemię/ á iáko y pirwey/ nie przyimowác áni listow/ áni dárow/ áni żadnego poselstwa słuchác *Górndworz* Aa5v, P; *BielSpr* 50v; Dimitr Wielki Xiądz Moskiewski wysłuchawszy poselstwa hárdzie wet zá wet oddánego/ [...] myślił się z Litwą w polu potkác *StryjKron* 421, 787; *SarnStat* 45.

Wyrażenia: »poseł z poselstwem« (1): Niechćieli opiekunowie tego polá [*Salmę Cesarskiego*] stym poselstwem do krolowey [*Izabeli*] przypuścić/ bojąc sie by sie niedała ná to námowić iáko żeńka płec *BielKron* 311.

»ustne poselstwo« [szyk 5:1] (6): then posfel wasch o wlitkim tim dobrze nam dal znacz przes wftne swe posfelstwa Czosi mi thes wlitko samy dobrze wirozvmiely *LibLeg* 10/67, 7/99, 11/87, 87v, 106v; Goniec Moskiewski z takowąż pilnością do Wilná ma bydź prowadzón/ y tám od PP.Rad/ y listy od niego przyięt/ y wftne poselstwo przesłuchané *SarnStat* 45.

Szeregi: »(tak) list i (jako) poselstwo« [szyk 1:1] (2): *RejPos* 317v; á tak listy iáko poselstwo z PP. Rádami oboygá narodu komunikowané/ y zá porozumieniem wzytkich odprawioné. *SarnStat* 45. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»poselstwo albo nowina« (1): Perferre nuncium, Poselstwo álbo nowinę komu przynieść *Mącz* 123d.

»poselstwo i poseł« (1): potym oni proteftántes położyli ápelácią spifána/ iż nieprzyimuią żadne⁶⁰ Dekretu áni vchwały ktora sie stála w Spyrze [...] y społu poselstwo y posły do Cefárzá wrádzili posłać. *BielKron* [206]. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»poselstwo i rozkazanie (a. wskazanie)« [szyk 2:1] (3): Prothkyem gdy przyedzyeł na dwor Cefarza Thvreczkiego bandzyeł zandal slyżenya kv powiedzenyv poselsthwa y rozkazanya naffego, kthore od naff Cefarzowoy yego milofczy ponyefzyesz *LibLeg* 7/31, 6/55, 11/9v.

Przen (3) :

poselstwo czyje (1): Ktoby przeczedł ty rozmowy/ ktoby przeczedł rozliczne á dziwne chytre á wymyflne sprawy á poselstwa tey bestiey miedzy krolmi á rozlicznymi kłiążęty/ [...] fnádnieby zrozumiał/ iż tá bestia [...] námowiła wzytek sviát iż vpadł przed nogámi bestiey oney. *RejAp* 112v.

Zwroty: »nosić poselstwo« (1): owa profto/ lámá ona przed wiergiem [*tj. rzutem*] słává/ nośiła od niego do niey poselstwo/ dobrze gruntownieyze/ y godnieyze wiary/ niżby on był sam kiedy/ listy/ słowy/ ábo przez posły/ tho spráwować miał. *Górndworz* Cc5.

»rozesłać poselstwa« (1): Ci trzey [*czart, państwo rzymskie i papież*] spiknawszy sie spolecznie/ otho z gęby swoiey rozefłali rozliczne/ chytre á fáleżne poselsthwa miedzy krole/ [...] áby ie zwiedli ku bitwie/ á iáko ná gwałt broniąc tych błędnych á szczyrych ciemności swoich. *RejAp* 137v.

Szereg: »sprawy a poselstwa« (1): *RejAp* 112v *cf poselstwo czyje*.

a. Wiadomość, polecenie, ktore pochodzi od Boga; obietnica, prorocstwo (216) : Agdy nic niedbał krol ná frogość pofelstwą one⁸⁰/ vkázuiąc pan bog znáki iż to była wola iego/ ták iż začmił ziemię onę ciemnościami frogiemi *RejPs* 155; *MurzNT* 43v; *KrowObr* 75v; A cokolwiek Pan przez Ianá świętego thu do siedmi kołciołow wfkázowác raczy/ to pofelstwo iuz vltávicznie miáloby brzmić w vřzoch wřzytkim Zbiorom á Kołciołom fwiátá tego áz do dnia łádnego. *RejAp* BB, 6, 17v, 20v, 29, 190v; Ale ty moy namileyřzy Krzeřciánki człowiecze przypátruy fie pilno pofelstwu ták demu/ wřzák cie Pan wielekroć vpomina/ iáko mařz poznác głós włány iego *RejPos* 241, 9 [2 r.], 119v [2 r.], 164, 190v [2 r.], 192v *marg.*

poselstwo czego (2): Abowiem przez białość koniá tego známionuie fie pofelstwo wefela/ nádzieie dobrej/ y pokoju. *RejAp* 56v; *RejPos* 174v *marg.*

poselstwo do kogo (14): *GrzegRóżn* 66; A thu iuz Pan dokłáda pofelsthwá do nas pod figurá tego to kołciołá Tyátireńkiego. *RejAp* 32, 16v, 23, 28v, 31, 37v, 190v; *RejPos* 120, 121v, 272; Moyzeřz [...] ołobne pofelstwo miáł do niego [Aarona]/ áby mu był pomocnikiem y tłumáczem do Pháraoná/ ná wyzwolenie ludu y narodu řwego/ z ręki y niewoley iego. *SkarŻyw* 490, 309, 558. *Cf też* »przyść z poselstwy«, »poselstwo wskaz(ow)ác«.

poselstwo od kogo (18): Owo mařz moy miły řynaczku rořkazanie á pofelstwo do ciebie od páná twoiego/ iż iefližeř thák pořtánowił ferce řwoie [otrzymasz zbawienie] *RejPos* 120; O frogiřz to głós moy miły Pánie/ kogo ták zářtánieřz w tym márnym řzáfářftwie iego/ [...] iuz obaczy pewne pofelstwo od ciebie/ á pewne znáki iż go iuz raczyřz zmietowác z onego włodářftwá iego. *RejPos* 192v. *Cf poselstwo od kogo przez kogo*; »objawić poselstwo«, »opowiedzieć poselstwo«, »poselstwo wskaz(ow)ác«, »poselstwo od Boga«. *Cf też* »poselstwo przynieść«, »przyść z poselstwy«.

poselstwo od kogo przez kogo (1): Pan Bog iefł obrońcá á opiekálnikiem iego: gdyřz ma ono pewne pofelstwo od niego przez Dawidá nieomylnego pořlá iego *RejPos* 265.

poselstwo k komu (1): (*did*) Iezus (–) Niedřiwuy łádámie miły Niegodziřz mi fie s tym w pořly. [...] Idác do mátuchny moiey Y zmieřzkałby pofelstwo kniey. *MWilkHist* F4v.

poselstwo o kim, o czym (3): A tu iuz będzie pofelstwo do kołciołá Thyátirskiego o báłwochwáľftwie. *RejAp* 28v; *RejPos* 310. *Cf* »poselstwo sprawić«.

poselstwo czyje [w tym: ai poss (15), G sb i pron (14), pron poss (12)] (41): *OpecŻyw* 174v; *MurzNT* 43v [2 r.]; [Pan] iáwnie przez Proroká ná tákie nářzeka/ Kto fie iego pofelstwy omylnie opieka. Grořác okrutná pomřtá *RejWiz* 189v; Ian święty [...] záklina nas mocno á vpomina/ ábychmy řobie nie lekce wařyli thego pofelstwá iego/ á tego pewnego vpominánia iego. *RejAp* 195v, 191, 191v; rozumiey o tym Pánu á o tym Krolu niebá y zyemie/ iefližeř zácirpi tey krzywdy řwoiey: ieflibyř řmiał řfáľřzowác pofelsthwó iego/ á opák wyrwácác ábo ináczey czyřć liřty święte iego *RejPos* 241; A ták gdy iuz zrozumieřz z łáľki Páná twoiego ty prawdziwe pofelstwá iego/ [...] gotuyřz fie pilno [...] iákobyř był godnym á wdzyęcznym gořciem ná tych świętych godzyech iego. *RejPos* 241; [Jezus] iefzće tu ná řwiecie [...] rozřylác raczył s tym wdzyęcznym pofelstwem řwoim ná wřzytkę řzyrokość ziemie zwolenni řwoie *RejPos* 318v, 174v, 192v, 238v, 240v, 241 [2 r.] (14); [syn Boży] cále woley y pofelstwá oycá řwego niebieľkiego pilnowáł. *CzechRozm* 33; *SkarJedn* A4v; Niewiem czym řię dzieie/ iż nie pomaga im pofelstwo twoie y wołanie moie. do pokuty rzadki bárzo powřtáie. twarda

rola łtrudziłá wołu łtárego/ á pracy ná niey w dobrym źniwie nie znác. *SkarKaz*)(3. Cf »poselstwo opowiedzieć«, »poselstwo przynieść«, »poselstwo boże«.

poselstwo czyje [= *poleczone komu*] [*w tym: G pron (1), pron poss (1), ai poss (1)*] (3): łuchay Prorocwá y pociechy łwoiey/ kthorác tu opowiada ten łwięty łtárzec [...] gdy ták po otworzeniu ięzyká á vłt łwoich/ ktore/ iz długo nie wierzył połelłtwu Anjellkiemu/ zámknione á zówárte były *RejPos* 298, 272, 234v.

W połączeniu szeregowym (1): Máłoli bjło innych Mędrców y Krolow ná włchod łłóncá/ [...] á przedię inne opuściłwzy Pan Bog/ tych tylo trzech ná ten czás tákim połelłtwem/ obiáśnieniem/ y rozumem obdárzył. *SkarŻyw* 25.

Ze zdaniem przydawkowym referującym treść [*w tym: iz, że (12), (a)by (3)*] (15): *RejAp* BB8; O łtráłźnelz to á łrogie połelłtwo nędzniku dochodzi do vłzu twoich/ iz nigdy nie małz łkółztowác tego dobrodzieyłtwá Páńłkiego *RejPos* 160, 19v, 119, 120, 174v, 179v (11); kiedy mu [*Ezechiaszowi*] łłáías prorok powiedział połelłtwo od Bogá/ że vmrzeć miał/ [*plakał*] *BiałKaz* Bv; Abowiem to ielł połelłtwo ktorełcie łłyzeli od poczátku/ ábyłcie iedni drugich miłowáli. *WujNT* 1.*Ioann* 3/11, 1.*Ioann* 1/5.

Z przytoczeniem (2): opowiedali mu tu wdzyęcźne połelłtwo od Páná łwego: Iz gdył nędzniku iuz thák połtánowił thy nędzne myłli y tę náđzieię łwoię o Pánu łwoim [...] iuz tego bądź ifł/ iżeł ielł rozwiázan przez łwięte miłofierdzie iego *RejPos* 119; *MWilKHist* I2.

Fraza: »poselstwo dochodzi (*a. przychodzi*), idzie (do uszu [*czyich*])« [*szyk zmienny*] (6:1): *RejAp* 191v; cokółwiek ielł rzeczono do iednych/ iz to iuz vłtáwicznie połelłtwo idzye do włzytkich/ ták iáko v Márká s. nápiłano łtoi *RejPos* 277, 160, 263, 285, 310; więc ielłliby łię co náđ náđzieię przytrefiło/ ábo iákie nie trefne połelłtwo przyłzłó [*vel et nunciaretur quid difficile*] do tych co w ziemi miełzłkáią/ żeby łobą nie trwożyli/ wiedzác komu ielł poruczóná zwierzchność włzech rzeczy *BudBib* 2.*Mach* 9/24.

Zwroty: »objawić poselstwo [*od kogo*]« (1): łłyzylł iz iedno prołthacźkom á vbogim obiáwiono to wdzyęcźne połelłtwo od niego *RejPos* 10v.

»z poselstwem odprawowác« (2): A s tymźe połelłtwem/ á nie z innym żadnym wymyłłem/ tu do nas nędznikow odpráwuie włzytki łpráwce á łzáfárze łwiętych táiemnic łwoich. *RejPos* 121v, 118v.

»poselstwo (o)powiedzieć (*a. (o)powiedác*); opowiedzieć w poselstwie; przepowiadanie poselstwa« [*w tym: od kogo (4), czyje (2); iz, że (3)*] [*szyk zmienny*] (7;1;1): *KrowObr* 79; *RejPos* 119 [2 r.], 277, 284, 302v; *BiałKaz* Bv; Pomoź Bog Apołłtołowie Iezufowi bráciłzłkowie. Połelłtwo wam powiádamy Ktore zá pewną rzecz mamy. Pan Iezus iuz powłłtał zmartwych Podług onych obietnic łwych. *MWilKHist* I2; A toć ielł połelłtwo ktorełmy łłyzeli od niego/ y opowiedamy wam [*annuntiatio, quam ... annuntiamus vobis*]: Iz Bog ielł łwiátłółcią; á żadney cięmnołci w nim nie máłz. *WujNT* 1.*Ioann* 1/5.

»przyjác poselstwo« (1): A day nam miłółciwie á nieomyłłnie zrozumieć á przyjác to łwięte połelłtwo twoie. *RejPos* 241v.

»poselstwo przynieść (*a. nosić, a. odnosić, a. przynosić*); przyniesione poselstwo« [*w tym: od kogo (4), czyje (2)*] [*szyk zmienny*] (9;1): ktokółwiek przyjál go/ á wierzył [...] temu nieomyłłnie

przyniesionemu świętemu poselstwu iego/ iuż káždego tákiego/ [...] przypużczał do tych nowo otworzonych fkárbow/ á táiemnic Bořtwá fwoiego. *RejPos* 300, 121v, 174v, 178v, 179v, 196v; *Moiżelż* [...] iuż máło nie głošne poselstwá ludowi onemu ktore wiodł z Egiptu przynosił od niego [*Boga*] *RejZwierc* 5; Anioł od Bogá pořány [...] poselstwo odnořil y Abrámowi z iego potomřtwem błogofławił *CzechRozm* 44; *KochPs* 154; *SkarŻyw* 490.

»z poselstwy przyřć, iřć« [*w tym: do kogo (1), od kogo (1)*] [*szyk zmienny*] (1:1): [*řw. Jan*] miał być wdzyęcznym v wřzytkich wierzących onemu záľlubieniu Páńřkiemu/ iř przyřzedł s thákimi nowinámí á s tákimi poselstwy od Páná/ do ludu řmętnego onego *RejPos* 297v, 118v.

»z poselstwem řlác (*a. posłác, a. rozesłác, a. rozsyłác, a. wysyłác*), posłany; poselstwo pos(y)łác; poselstwo posłane« [*szyk zmienny*] (7:1;2;1): řlác ié [*Chrystus zwolenniki*] z poselstwem y z náuką/ Nie rzekł im idźcie do ludzi/ áby řna ták niemniémáli by tylko pobożnym mieli KRoleřtwo Boże ziáwiác/ á złych od ich błędu nieciágnąc *SienLek* Ttt4v; rozlicznie á rozlicznemi křtařty raczył z námi mowić Pan/ áż iuż nákoniec ořtátecznieyřze poselstwo raczył do nas pořlác przez człowięczeństwo Syná řwego miłego. *RejAp* 4v, 24; *RejPos* 118v [2 r.], 119v [2 r.], 174v, 318v; *NiemObr* 75; Tákci Pan nářz nie gárdzi vbogiemi řwemi/ Pářtřzyki/ řzle do nich z poselstwy tákimi. *SiebRozmysł* F4v.

»poselstwo sprawić (*a. sprawowác*)« [*w tym: o czym (1)*] (4): to poselstwo Chryřtuřowe/ o pokoiu y o iednořci/ nam teřtámentem Páná nářzego oddáney/ ácz niegodni/ řpráwuiem *SkarJedn* A4v; *SkarŻyw* 309, 479 *marg*; Piewřze przyřćie iego/ iest przodkiem dla tego/ by poselstwo řpráwił/ wefele nam ziáwił *ArtKanc* A10.

»poselstwo (u)řlyřzeć; poselstwa řluchać« = *annuntiationem audire Vulg* (5;1): iest ci to wybranych pociecha [...] řluznić się oni řtego wéřelić mogá/ gdy to poselstwo ták weřolé řlyřzą. *MurzHist* Gv; A ták tákie poselstwá á tákie řpráwy gdy ktorykolwiek wiirny [!] Páńřki wřlyřzy/ nie tylko od Biřkupá/ [...] řluznić ma przyřtác k rádzye iego *RejPos* 317v, 10, 19v, 174v; *WujNT* 1.*Ioann* 3/11.

»poselstwo wskaz(ow)ác (*a. rozkaz(ow)ác*); poselstwo wskazane« [*w tym: do kogo (9), od kogo (4); (a)by (2), iř (1)*] [*szyk zmienny*] (11;1): Tu Pan rořkázuię poselstwo do piątego kořćiołá Sárdniřkiego/ ktoremu groři/ iř nie pilen pořtánowienia iego. *RejAp* 34, BB8, BB8v, 31, 190, 190v, 194v; Wiem teř co mi zá poselstwo przez Dawidá wřkazał *RejPos* 109v, 119, 246, 270v; *RejZwierc* 88.

»zesłác poselstwo« (1): Omyy mię/ á řniežnéy iářnořci nábęde: Zeřli mi poselstwo weřolé/ á kořci Twym gniewem zřtrápióné vřyřá rádořci. *KochPs* 76.

Wyrażenia: »poselstwo od Boga, Boga, Pana, boże (*a. boskie*), Pańřkie« [*szyk 18:1*] (5:3:4:4:3): o wřřelkim poselstwye poćyęřnym á zbáwyennym/ od Bogá/ bądź ná piřmye/ bądź wřtmye/ álbo teř ćichá řpráwá przez páná Kryřtuřá/ y ápořtoły yego nám podánym *KromRozm III* B7v; *KrowObr* 5; A iáko Prorocy ćářu řwego gdy mieli poselstwá do ludu od Bogá/ Pokornymi y ćichymi byli: řwiádczą tho ich piřmá/ y řywoty/ y řmierci. *GrzegRóżn* 66; O nędzny człowięcze iákož řię nie mařz ćiřnac s tymi vbogiemi řluzczámi/ ábyř řluchał tego poselstwá á tych miłošćiwych obietnic Páná řwego. *RejPos* 174v, 118v, 119, 119v, 174v, 179v (9); *BiałKaz* Bv; Bonifacyuřz [...] puřćiwřzy řię do Amánáburgu/ ięřczę więcey duřz pożyřkał: y klářtor [...] zbudował/ á řam do Hářřyey Káttorum z poselstwem Bořym/ miedzy głębřze pogáńřtwo pobieřzał. *SkarŻyw* 517, 309, 479 *marg*, 558; *SkarKazSej* 706a. *Cf* »według poselstwa Paóřkiego«.

»poselstwo z nieba« (1): O smętnałz to była piofnká onemu nędznemu mocarzowi á kfiążęciu fwiátá tego czártowi fprofnemu/ gdy wfyłżał to poselstwo z niebá/ iż iuz fie sftał pokoy ludziom ná nędzney ziemi *RejPos* 19v.

»słowne poselstwo; słowa poselstwa« (1;1): O mogłyżby každemu brzmieć w wśzoch iego ty fłowá tego frogiego poselstwa twoiego: iżes iuz nieboraczku ofkárzon/ á iuz wftań á podz s thego włodarstwa twoiego/ á fpraw fie s fzáfunkow twoich. *RejPos* 192v; Chwalcie/ o Anyołowie mężni/ chwalcie go [*Pana*]/ Którzy fłowné noście poselstwa iego. *KochPs* 154.

»święte poselstwo« [*szyk 5:1*] (6): ieden mowił ku Apoštołowi ze czterzech zwirząt/ to známionuie iż fie ty dziwy tego poselstwa świętego á nowego miály dziać ná zyemi á nie ná niebie. *RejAp* 57, 191v, 194v; O święteż to poselstwa nam odnośić raczyfz náłz miły Pánie s they błogofławioney łodki twoiey. *RejPos* 174v, 241v, 300.

Szeregi: »głos a poselstwo« (1): rozfzyrzał ten głos święty fwoy/ á to nieomylné poselstwo fwoie/ ktore przynioł z niebiekfey wyfokości [...] miedzy ine narody *RejPos* 300.

»nowina a poselstwo« [*szyk 2:1*] (3): A s tymże to poselstwem/ á s tymiż to wdzięcznymi nowinami/ tu odrpáwuie ten święty Pan do nas zwolenniki fwoie *RejPos* 118v, 165v, 297v.

»poselstwo a (i) obietnica« [*szyk 2:1*] (3): [*Jan święty*] Ządziwowawfzy fie tak wdzyęcznemu poselstwu/ y takim obietnicom [...] wpał przed nogámi poftá onego áby mu był dał chwałę iáką. *RejAp* 159; *RejPos* 174v [2 r.].

»i poseł i poselstwo« (2): Trzecie małz wważać/ y poftá y poselstwo/ ieflicby iáką náukę ábo iákie ine poselstwo przynośił/ niżli iáko ie fłyfzyfz od Páná fwego *RejPos* 121v, 234v.

»poselstwo a przestrzeganie« (1): Tu iuz Pan rokázuiie áby ty święte poselstwa iego/ á ty miłościwe przeftrzegánia iego iáwnie á iálnie dochodziły do wśzu wiernych iego *RejAp* 191v.

»rozkazanie (a. wskazanie) a poselstwo« [*szyk 2:1*] (3): Oto fłyfzyfz iż powieða: Iż tho iefł błogofławiony ktory ftrzeże tego poselstwa á wfkazánia mego. *RejAp* 191; *RejPos* 120, 240v.

»poselstwo a (i) słowo (pańskie)« (2): iż miało iáko ftrzałá z łuku ná fwiáth wybieżeć á wynidz fłowo Pánkie á tho nowe poselsthwo ktore on ná fwiát przynieść raczył s táiemności zákrytych tego dziwnego Boftwa fwego. *RejAp* 56v; *RejPos* 320.

»wola a poselstwo« (1): zbáwiciel [...] przynioł nam iuz iáwnie wolá á poselsthwo Bogá Oycá náłżego niebiekfiego/ iż iuz ony obietnice wypełnić raczył *RejPos* 179v.

Wyrażenie przyimkowe: »według poselstwa« (1):

~ *Wyrażenie*: »według poselstwa Pańskiego« (1): Aggeufz tedy poseł Pánki według poselstwa Pánkiego [*in nunciatione Domini*]/ mowił do ludu/ Ia z wámi ieftem/ mowi Pan. *BibRadz* Agg 1/13.

~

α. *O Ewangeliu; bonum nuntium Mącz* (41) : Wkázuycie iuz wśzytkim to poselstwo wdzyęczné/ Ktore czyni pożytek wśzem ná wieki wieczne. *RejPos* C4v; (*marg*) Do kthorych Pan poftá Ewánieliá á co iefł rozwięzać (–) Bo fłuchay tu/ iż to poselstwo nie fciága fie ni do kogo inego/ iedno do iętych á do tych którzy fą fercá fkrufzonego *RejPos* 118v, 119, 120.

poselstwo czego (6): *BibRadz* II 2a *marg*; *RejPos* [136]v; Ewánielia pośelstwo miłości/ oznáymuie narodom ku wielkiej rádości/ bo nią wízelkie wątpienie z fwyh ludzi odgania/ á o łáfcie fwey Boskíey káždego vpewnia. *ArtKanc* N15. Cf »poselstwo Ewánjelíej«.

poselstwo o kim, o czym (5): Otworzże nędzne á zákchnęłe wízy náłze/ ábyfmy beśpiecznie fłyźeć mogli to wdzyęczne pośelstwo o tym kroelstwie fwiętym twoim *RejPos* 313, 275v; *ArtKanc* G12v; te były pierwże fłowá Ewángelíey/ to íeft/ wefołego pośelstwá/ o wćieleniu fyná Bożego/ y o náłzym przezeń zbáwieniu y odkupieniu *WujNT* 194, 1 *marg*.

poselstwo czyje [zawsze: *G sb i pron*] (5): *RejPos* 119; POCzątek dobrego pośelstwá (*marg*) Al. Ewánielionu (-) Iezufa Chrifotá fyná Bożego/ iáko nápiáno w prorocech *BudNT Mar* 1/1, 2. *Thess* 1/8. Cf »poselstwo Pana«.

Z przytoczeniem (2): *RejPos* 10; Idąc po wćiornaftkim świece/ káźcie wízemu ftworzeniu/ To nawefelźe pośelstwo/ o ludzkim wykupieniu/ Kto vwierzy będzie [...] zbáwion/ á kto zás wierzyć nie będzie/ íście będzie zátrácon. *ArtKanc* G12v.

W połączeniach szeregowych (4): A tać íprawiedliwość íeft nawefelźe pośelstwo a nowina Ewangeljíei S. i prawá Ewangeljá/ Doktórei nás woła wízyftko pímo S. *MurzNT* 3v; *Mącz* 109a; nic o to niedbamy/ że nie idziemy do niego/ ábychmy fłucháli onych nieomylnych fłow/ náuk/ obietnic/ á ná wízem wdzyęcznego pośelstwá Páná fwoiego. *RejPos* 275v, 118v; [EVangelion albo Euangelium^m, íeft Greckie fłowo/ ktorefię rozumie iákobyś rzekł/ Dobre zwiáftowanie/ albo Dobre (lub wefołe) pośelstwo/ álbo orádzie (iáko náłzy ftárzy mawiáli.) *BudNT* Ff6v].

Zwroty: »poselstwo podawać« (1): A toć íeft wálfnie Ewánielíjá/ to íeft/ dobre/ miłe/ y wdzięzne pośelstwo/ ktore P. Bog podáie wízytkim wiernym *KrowObr* 44.

»poselstwo posłać« (1): [Pan Bóg] fwiętą Ewányeliá/ to íeft/ pośelstwo dobre obiecał pośłać wízemu ludu ná zbáwienie z íego [Adama] potomstwá/ tho íeft/ Páná Kriřtułá *BielKron* 3.

»przepowiadać (a. rozpowiadać) poselstwo« (2): Pan Kryřtus przepowiadać Ewángeliá wízelkiemu ftworzeniu kazał/ to íeft/ dobre/ wefołe y miele pośelstwo. *KrowObr* 75v; *RejPos* 118v.

»poselstwo przynieść; poselstwo przyniesione« [w tym: *od kogo* (4), *skąd* (1)] [szyk *zmienny*] (6;1): Drugie drzewo żywotne íeft Pan Kriřtus/ ktory nam przyniořł pośelřwo [!] dobre [zakon łáski/ z] ducha á z wody odnowiony krześciánom wierzącym íemu. *BielKron* 2v; *RejAp* 1v; Pan [...] tę fwiętą Ewányeliá zořtáwić raczył/ ábychmy wiedzieli á wćyli fie tego/ iákoby nas to wdzyęczne pośelstwo dochodzić miáło od niego/ ktore on nam przyniořł/ iáko wielki pośel/ á z wielkiego kroelřtwá *RejPos* 119v; vbodzy á prořtaczkowie poználi á opowiedáią Ewányeliá/ to íeft/ ty nowe pośelstwá á ty nowe pociechy z Máyeřtatu niebiełkiego od niego przyniesione. *RejPos* 305v, A6, 118v, 119.

»poselstwo sprawować (a. sprawić)« (2): Ewánielířtowie íá/ ktorzy Ewánielíá Swiętą przepowiedáią/ tho íeft dobre pośelřthwo íprawuiá/ iáko był Pan Bog obiecał przez Proroká/ mowiąc: Dam ci Ieruzálem Ewánielířtę. *KrowObr* 4; *RejPos* [136]v.

Wyrażenia: »dobre poselstwo« = *bonum nuncium* *Mącz*; *evangelium* *PolAnt* [szyk 11:1] (12): *KromRozm II* c3; Aleć by to niebyłó/ dobre y wefołe pośelřtwo/ y niebyłoby teřz dáremne odpuřtzenie grzechow/ iáko Swięty Páweł powiáda/ íeřliźeby ludzie/ po ímierci w Czýřcu mieli być/ y tám niewiem dokąd fie ímáżyć? *KrowObr* 75v, 4, 44, 75v; [Chryřtus] zá złořci ludzkie żywot

ofiárował [...] sam ieden v bogá iednaczem będąc/ niemożem ták dobrego zdrowego poselstwa/ ku ktoremu náłze ferce gore odstępić *BielKron* 200v, 3, 137, 143; *Mącz* 109a; *BiałKat* a4; *BudNT Mar* 1/1, [Ff6v].

»poselstwo Ewanjelijej« (3): *MurzNT* 3v; będącz Pánem á Krolem wżego świátá/ pokornie [...] przychodzić raczy do swoich wiernych z wdzięcznym poselstwem Ewanyeliey s. *RejPos* 1, 8.

»nowe poselstwo« (5): oto macie Duchá mego świętego/ idźcież po wżytkiemu świáthu/ rospowiedáiąc Ewanyeliá/ to ieft to nowe/ zyáwienie miłofierdzia Bogá oycá niebieskiego/ y to nowe á wdzięczne poselstwo *RejPos* 118v, A6, 10, 305v; *SkarKaz* 241a.

»poselstwo Pana, od Boga« (2:1): *KromRozm II* c3; [chrześcijanin] Itárác fie będzie/ áby poprówiał żywotá swoiego/ á iżby stał mocno przy náuce á przy woley Páná swego. [...] to poselstwo Páná náłżego ściága fie do tákiego káždego *RejPos* 119, 275v.

»święte poselstwo« (1): to święte iego poselstwo [...] ni do kogo fie inżzego nie ściága/ iedno do tych którzy są [...] ferca skrużzonego á poştánowionego/ thák w wierze iáko y w náध्येi swoiey/ o miłofierdziu Páná swego. *RejPos* 119.

»wesołe poselstwo« = *evangelium PolAnt* (11): *MurzNT* 3v; *KrowObr* 75v [2 r.]; *BibRadz* II 2a marg-, *Mącz* 109a; Iezus powiedział im: Idzycie powiedzycie Ianowi czo widzicie á słyszycie: Iż ślepi widzą/ chromi chodzą/ głufzy słyszają/ trędowáci są oczyszczeni/ vmárli wftawáją/ á vbodzy wesołe poselstwo Ewanyeliey przyjmują *RejPos* 8; *BudNT 2.Thess* 1/8; *ArtKanc* G12v; Księgi máiące w łobie dobrą nowinę, ábo wesołe poselstwo o przyściu obiecánego Meşziałzá: nápiłáne od Máttheuśzá S. *WujNT* 1 marg, 15 marg, 194; [Powiedam tedy z tymi, którzy spisali Jezusowo wesołe poselstwo, aby żaden żony, dzieci, ojca, matki [...] więcej nie miłował niżli Boga i nauki jego *TraktKom* 325].

»zbawienne poselstwo« (1): A nic inego nye yeft tá to Ewanyelia yedno dobre á zbáwyenne poselstwo od Bogá *KromRozm II* c3.

Szeregi: »ewanjelija, (a, to jest) poselstwo« [szyk 7:1] (8): *KromRozm II* c3; *KrowObr* 44, 75v; oświecił go [św. Pawła jadącego do Damaszku] Pan Bog rozumem przez dobre poselstwo/ to ieft Ewanyeliá *BielKron* 143, 3, 137; Otho nieboraczku cieśz fie tym/ iżem ia iuż przyłzedł vzdrowić ślepotę y chromotę twoię/ á iżemci przyłzedł s tą Ewanyeliá á s tym nowym poselstwem/ iżci iuż przeiednan ieft gniew Bogá Oycá twego. *RejPos* 10; *ArtKanc* N15. [Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.]

»nauka i poselstwo« (1): Gdybyfmy z nową náuką y z nowym poselstwem iáko oni [apostołowie] przychádzili/ słufznieby się cudow v nas vpominác mogli *SkarKaz* 241a. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»nowina abo poselstwo« [szyk 2:1] (3): *RejPos* 275; Euángelion po Grecku, ieft dobra nowiná, ábo wesołe poselstwo. *WujNT* 15 marg, 1 marg. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»poselstwo, wskazanie« (1): O wdzięczneśz to poselstwo/ o święteśz to było wlkazanie nam nędznym/ ięthym/ á zámknionym pod grzechem/ á pod frogim gniewem Pánfkim więźniom iego. *RejPos* 118v.

»zjawienie a poselstwo« (1): Idźcie á powiedaycie káždemu ftworzeniu Ewányelią. A tho iest to nowe zyawienie á to wdzyęcżne pofelstwo wftyckiego dobrodzieyftwá/ ktorem ia wam fpráwił. *RejPos* [136]v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»zwiastowanie a poselstwo« (1): idąc po fwiátu nic inego [*apostołowie*] nie powiádáli/ iedno Ewányelią fwiętą/ tho iest/ tho nowe zwiáftowanie iego/ á nowe á wdzyęcżne pofelstwo/ kthore on nam fám [...] przynieść raczył *RejPos* A6. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

β. *O zwiastowaniu Marii Panny oraz św. Anny i Elżbiety (43)* : Panna bédątz tego pofelstwa wdzięczna/ hned na fwe kolana pokłękńawfśy/ o trzy rzeczy iego fwięteé miłofcij iest profila. *OpecŻyw* 177v; pan bog [...] ią matką Synowi fíwemv obrał/ y tvdzież dla wiary iei/ fkoró v wierzyła/ y pofelstww przyzwoliła/ poczęła Syna bożego/ y porodziła. *SeklWyzn* F; błogofławionás miła pánno żeś wwierzyłá pofelstwu temu/ ábowiem iuż fie to wftytko wypefni w tobie/ co iest thobie powiedzyano od Páná twoiego. *RejPos* 305v, 269v *margin*, 271v; Pánna [...] z fwey wielkicy pokory ták odpowiedziálá/ Do Aniołá, co przezeń to pofelstwo miálá: Otom ia iest pokorna [...] *ArtKanc* A4, A3v, A5; *LatHar* 251, 480, 510; bédąc od Bogá wielkim pofelstwem vczczona/ bédąc od Anyołá wfławiona/ máiac w żywoćie fwoim tworęc y páná wftyckiego fwiátá: nie podniołá fie z tego. *SkarKaz* 580b, 580a.

poselstwo do kogo (2): Słuchayże pilno moy miły bracie/ w tey fwiętey rospráwie/ iákie to było pofelstwo s táiemnice Troyce s. do tey pánny iuż miánowáney/ y z dawná przeżrzáney ku poczęciu tego to człowiczeńftwá Pánfkie⁸⁹ *RejPos* 271, 17. *Cf też* »poselstwo przynieść«.

poselstwo ku komu (2): Pan buog rofkazuie Gabrielowi ku pannie Marij pofelstwo z fwe rady. *OpecŻyw* 7. *Cf* »poselstwo sprawić«.

poselstwo czyje [= *do kogo*] [*w tym: pron poss (1), G pron (1)*] (2): Swięta pánno tubyś fie dopirko ielzcze więcey zátrwożyć mogłá/ niżli z onego pirwżego pofelstwá fwoiego: bo thu iuż nie człowiczeńfkie á niepodobne rzeczy v fwiátá dochodzą do vfzu twoich *RejPos* 272, 304v.

poselstwo czyje [= *od kogo*] [*w tym: G sb (2), a i poss (2)*] (4): *OpecŻyw* 7v; *LatHar* 251; Tegoż ániołá pofelstwo do Pánny Máriey/ y wćielenie Páná Chriftułowe. *WujNT przedm* 33. *Cf* »poselstwo przyjąć«.

Zwroty: »poselstwo przyjąć« [*w tym: czyje (= od kogo) (1)*] [*szuk zmienny*] (3): Panna dóftoyna przyięła z niewymowną radoćią ono pofelstwo *OpecŻyw* 38v; *PatKaz* I 8v; *LatHar* 517.

»poselstwo przynieść (*a. przynosić, a. odnieść, a. odnosić*)« [*w tym: do kogo (2), skąd (1)*] (6): *LatHar* 10, 12; [*Gabriel do Zachariasza o narodzeniu Jana*] iestem poflan ábych mowił do ćiebie: á iżbychći to dobre pofelstwo odnioł [et haec tibi evangelizare]. *WujNT Luc* 1/19, s. 194; *SiebRozmyśl* M; Kto iey powiedziál iż Anyoł z nią gadał/ y wielkie pofelstwo przynioł/ ktorym oná bez cudow żadnych ták trudne y dżiwne rzeczy wwierzyłá? *SkarKaz* 580a.

»poselstwo sprawić« [*w tym: ku komu (1)*] [*szuk zmienny*] (3): fprauywfzy anyol pofelstwo ku błogofławuonyey annye oth boga, takyefz yoachyma nauyedzył *PatKaz* II 69; *ArtKanc* A3v, A4v.

»(u)słyszeć (*a. wysłuchać, a. słyszać*) poselstwo« [*szuk zmienny*] (6): O takyefz fzwyatha anna uflyfzawfzy oth anyoła pofelstwo uuyerzyla y poczála w dułfy tą rzecz przez uyarą *PatKaz* II 65, 64v;

RejPos 271, 272; Pánná lię themu wielce pofelstwu zdziwiłá/ Bo takiego pofelstwą nigdy nie fłycháá.
ArtKanc A3v; *SiebRozmyśl* A3v.

Wyrażenia: »poselstwo od Boga« (5): *PatKaz II* 64v [2 r.], 69; Przyfzedłszy Anioł ku niey, pięknie ią pozdrowił/ A pofelstwu od Boga tymi słowy spráwił [...] *ArtKanc* A3v; *SiebRozmyśl* M.

»orędzie poselstwa« (1): Gabriel przifsedwłfy ku pannie Marij/ zwiáfrowál iey fyna bożego poczęcijé orędzie pofelstwą troycé fwięte. *OpecŻyw* 7v.

»poselstwo posłane« (1): Wthore bylo począczye tey myłofzczyuey panny wferczu y w dułfy fzwytęy anny a tho gdy uuyeryła anyolouy uyfluchawłszy pofelstwu od boga knyey połlane *PatKaz II* 64v.

»z poselstwem poslan(y), wyprawiony; w poselstwie posłany« [szyk 3:1] (2:1;1): *LubPs* T4; *RejPos* 269v, 312v; Wypráwiony ieft z pofelstwem Anyoł Gábryel/ od Boga/ do Pánný: á tey imię było Márya. *LatHar* 528 marg.

Szeregi: »objawienie i poselstwo« (1): tam ze [św. Anna] zetkała fyą z yoachymem panem fwym zwefelym przyuytala gy pouyedayacz mu, anyelłkye obyauyeny y pofelstwu oth wfzechmocznego boga *PatKaz II* 64v.

»poselstwo i powieść« (1): Pánnie naświętfzey Máryey/ zá wielkie to błogofłáwieńftwo Elżbietá S. poczytálá/ iż vwierzyłá pofelstwu y powieści Anyelłkiewy *LatHar* 251.

»słowa, poselstwo« (1): Té były słowá iego/ toś pofelstwu miálá. A ty/ o pánnó/ coś ná to zá odpowiedź dáá? *SiebRozmyśl* F3.

3. Misja poselska; sprawowanie urzędu lub czynności posła; legatio Vulg, Mącz, Calep, Cn; legativum Mącz; allegatio Calep (172) : *LibLeg* 11/43v; *Leop* 2.Reg 4/10; fą też y inni zacni dzielni ná Dworze ludzie/ których dowcip y dzielność/ ták ná woynách/ iáko y ná Pofelstwąch dzielna ieft *OrzRozm* R2, R2; Granwellanowi Niemcy dziękowáli/ yż fie mierniey w pofelstwie obchodził *BielKron* 218; Gerárdus Welthuichus przyiechał z pofelstwą z Thurek/ y przynioł zá pięć lath przymierze. *BielKron* 230, 108, 211, 213v; *Mącz* 186d [2 r.], 254c; *GórnDworz* Q7v; *HistRzym* 22v; *BielSpr* 48v; Pánowie [...] próšili Odoná Arcybifkupá Kántuáryyłkiego/ áby po Krolá pośłał/ żeby go do Pánów przywiedziono/ y by dobrze niechciał/ przyciągniono. Ná takie pofelstwu/ káždy lię wymawiał *SkarŻyw* 309; Papięz iego [św. Bernardyna] pracey ná niektóre trudne pofelstwą wzywał: ktore on fzczeńliwie ku czci Bożey odpráwował. *SkarŻyw* 462; (*did*) Iezus. (–) Aleś kořmáty nieboże W tey wielbładowey siermiędze. Złękláćby fie ciebie mátká Nie ná pofelstwu tá fzátká. *MWilkHist* Gv, G; O Iednę nic perfonę/ dofyc innych mamy/ Ktora więcey głólow ma/ tey pofelstwu damy. *BielSjem* 12; *Calep* 53b, 589a; *SkarKazSej* 694a.

poselstwo do kogo [w tym też: ad aliquem (1)] (8): *LibLeg* 11/172; Papięz wybrał ná Kárdynálftwo Stániłławá Hozyulá [...] kthorego theż wzywał w pofelstwie do Cefárzá Ferdynándá. *BielKron* 239; Piłze też [*Herberstyn o Iwanie Wasilowicu*]/ iż przy nim rofkazał Bazylemu trzećiakowi/ gotowác fie w pofelstwie do Cefárzá Máxymilianá *BielKron* 429, 331v; *StryjKron* 687; pofelstwu Borká Kánoniká *ad Comitem de Nafau*. *SarnStat* 1224. Cf »poselstwo sprawowác«. Cf też »w poselstwie jeździć«, »w poselstwie pośláć«.

poselstwo od kogo (11): o wybijány [!] [godzinie] wnoc/ wciągnął do Frankfortu Abram Sztráfz vrodzony Polánin w pośelstwie od Carzá Tureckiego/ do Cefárzá Rzymfkiego/ w sześcidzieliąth koni/ pocztu thákowego. *BielKron* 331v. Cf »w poselstwie jeździć«, »w poselstwie (po)słać«, »poselstwo sprawować«.

poselstwo około czego (1): fvndamenth był mego posselsthwa około pansthwa vąngierskiego *LibLeg* 9/49v.

poselstwo o co (1): okrom tych coby byli w pośelstwie o rzecz pośpolitą/ álbo iżby kto z rotą żołodował z rofkazánia náfzego w dálekich ftronách/ táki może mieć listy náfzými odwłokę w Sądzye tylko przez rok. *UstPraw* H2.

poselstwo czyje [= *polecone od kogo*] [w tym: *G sb i pron* (4), *pron poss* (2), *ai poss* (1)] (7): *LibLeg* 9/49v; Pánie Rzymfkie [...] ná tym mieyfcu gdzye vbłagały Koryolaná/ dáły zbudować znamienity kościół Fortunie niewieścicy/ iż to ony rychley vbłagały niż męfzczyźni pośelstwy fwmie. *BielKron* 110, 435v; *RejPos* 288; O odieździe Alexandrowym do Litwy/ o pośelstwie iego do Moskiewfkiego/ y o przymierzu z nim *StryjKron* 687; áni ksiądz Arcybifkup Gniéźnieńki/ áni Bifkup Krákowfki/ áni inni Bifkupi nie máią próśić/ álbo którymkolwiek obyczáiem vprażác Doftoieńftwá Kárdynálkfkiego/ álbo Pośelftwá Stolicy Apoftolfkiéy/ przez dozwozenia náfzého/ y wżyftkich Rad Królestwá. *SarnStat* 171. Cf »poselstwo krolewskie«.

poselstwo czyje [= *polecone komu*] [w tym: *pron poss* (5), *G sb i pron* (4)] (9): *LibLeg* 4/26v; przez Pośelftwá/ y przez ziązdy fwe Krolá Polkfiego przywiedli/ áby on Seym w Piotrkowie słożył/ á tám Exekucyą vczynił *OrzRozm* Bv; *BielKron* 436; *RejPos* 298, 317v; Támeś [Janie] y Páná [tj. króla] záftał/ y pośelftwá fwégo Służny poczet vczynił *KochPam* 83; Poślowie od Electora Brandenburskiego [...] Wymawiali tez Pany swe ze się za Arcyxiażęty Rakuskiemi, na Electiey przyczyniali [...] wymawiali tez istam moram swe⁸⁰ Poselstwa *ActReg* 168; *SarnStat* 1224 [2 r.].

Z przytoczeniem (1): Eumedus pośelftwo fprawował od Alexándrá w ty fłowá: Iż dziwuie fie Alexándér twoiey niedbáłości á leniwości/ iż fie ku walce nie rychło gotuiefz iákoś vmienił/ przeto chce wiedzyc co chcfz dáley z nim poczynác. *BielKron* 125.

Zwroty: »by(wa)ć, bywały w poselstwach; być na poselstwie« = *esse in legatione Mącz, Cn; esse in legationibus Mącz* [szyk zmienny] (8:2;2): *LibLeg* 9/50, 52v; *UstPraw* H2; [Jeronim Łaski] bywáiąc w wielkich pośelftwách wiedział fpořob Turecki y wżyftkich krolow możność *BielKron* 311; [Jan Łaski] Był człowiek rořtropny/ fpráwny/ w wielkich pośelftwách bywały *BielKron* 422v, 424v, 429v; *Munus legationis recusare*, Niechcieć wziác daru będąc v kogo w pośelftwie. *Mącz* 75c, 186d, 428d; *SarnStat* 775, 911.

»w poselstwie jeździć (*a.* (przy)jechać, *a.* (przy)jeźdźać« [w tym: *do kogo* (11), *od kogo* (6), *dokąd* (1)] = *legationem obire Cn* [szyk zmienny] (21): thimy czałchi yachal wpośelsthwye tłumacz zelwowa. od w. Kro. mczi. Turek przefz zyemye nafche. *LibLeg* 11/155v, 9/51v, 11/106v; pośel Wenecki Gábryel Trynifán/ w pośelftwie iechał do Skánderbegá od Wenetow/ prořząc áby z Turkiem przymierza niedzierzał. *BielKron* 253v; Zofia Greczká [...] Náwiodłá potym męža/ iż by sobie niemoc zmyflil/ gdy przyiadą Tatárowie w pośelftwie/ áby ich leżác słuřał. *BielKron* 428v; Pánowie/ fą v niego [Kniazia Wasyla] iáko vrzędnicy. Gdzie ktoremu z łáfki Starořtvo chce dáć/ tho na iego

woli/ á s tego muśi kázdy rok plát dáwác/ y s thego w pofelstwie iechác gdzie każá/ y na wojnę. *BielKron* 429, 59v, 108, 183, 422v, 426 (11); Iuż nie mowię o Bifikupy/ ktorzy wždy y w rádzie fiadáiá/ y dwory fwe czáfem ku potrzebie pofyláiá/ y w pofelstwhwiech iezdżá/ y infze wzdj brzemiená Koronne iáko táko nofżá y podeymuiá. *RejZwierc* 187, 273v; gdy Włodimirz był wielkim y fawnym po wfzytkim fwiecie Monarchá [...] przyezdżáli do niego w pofelstwach od rozmaitych Krolow/ Xiáżąt y narodow náuczycielowie rozmaitych wiar/ y zakonow *StryjKron* 135; *BielSjem* 12; *PaprUp* C2v, E4v; *ActReg* 83.

»pobieżeć w poselstwie« [*w bajce o zającu*] (1): Záiác pobieży w pofelstwie/ Bowiem fkacze bárzo czerstwie. *BierEz* S2.

»w poselstwie, na poselstwo, w poselstwo (po)słać (*a. przysłać, a. rozsyłać, a. wysłać*); poslan w poselstwie« [*w tym: do kogo (12), od kogo (2)*] = *legare Calep* [*szyk zmienny*] (17:1:1;1): *LibLeg* 7/67v, 10/113, 154, 11/87; *MetrKor* 46/47v; [*sroka do orła*] Krolu miły możeli być/ Chciáiáćbych rádá poflżyc. Mam ci fwe wfzytki doftátki/ Cudne pierśi ięzyk prętki/ Posléfzli mię gdzie w pofelstwie/ Spráwięć wfzytko bárzo czerstwie *BierEz* O3; Bodaybych ia do śmierci nie znał páná twego. Ieflize tym doftátkiem fwoie komorniki/ Co w pofelstwiech rozflýá/ ták tám chowa wfzytki. *RejWiz* 159; Był poslan knim młodzyeniec ieden fláchecki w pofelstwie/ ktorego Myncarz zábił *BielKron* 202v, 239, 311, 311v, 412, 424; Laelius Rzymiánin gdy do Sypháxá nieprzyziacielá fwego w pofelstwie fláł/ fam też przy nim iáko flúżebnik iáchał *BielSpr* 38, 37; Poflecie go [*Rusaka*] w pofelstwie dobrze ie odpráwi/ Ledwie mu ták rofkażá iák on lepiej fpráwi. *PaprPan* B3; *StryjKron* 682; *CzechEp* 304; *BielSen* 8; *Calep* 589a.

»poselstwo sprawowác (*a. sprawić a. odprawowác, a. odprawić*), czynić; w poselstwie się sprawowác; sprawowanie poselstwa; poselstwo sprawowane« [*w tym: do kogo (2), od kogo (2)*] = *legari Calag; legationem agere a. gerere Cn* [*szyk zmienny*] (27:1;1;1;1): Przithym v.C.M. ofnaymvye yzem sye wthym posselsthwye thak yako byla wolya y Instructya v.C.M. sprawowál *LibLeg* 9/49v, 7/41; [*posłowie węgierscy*] w niedzielę wtorá w poft/ w kościele ná zamku [!] Krakowfkim pofelstwo fprawowali *BielKron* 388v, 125, 217v [2 r.], 429v; *RejZwierc* 9v; pofel Carzá Tátárfkiego/ Przyiáchał więc do Mołkwy do Kniázá [!] wielkiego. Siedzác fobie/ pofelstwo od Carzá fprawowál. *MycPrz* I C3v; *BudNT* q7 marg; *StryjWjaz* A4; *PaprPan* B3; Lucianus Bifikup y Báfilius Diakon pofelstwo pilnie fprawowáli. y lifty oddáli *Skarfjedn* 189; *Calag* 99b; [*św. Chryzostom*] Pofelstwo czyniác złotá mowá fwoiá/ ze lwá/ owcę vczyńił: y z Cefarzem go [*rebelianta Gainę*] poiednał. *SkarŻyw* 88; A ono [*pacholę*] taką wymowá pofelstwo odpráwowáło/ izem fię sam fwoiey mowy záwftydził. *SkarŻyw* 126; Aaron z Moyżefzem pofelstwo fprawowál do Pharáoná. *SkarŻyw* 490 marg; *MWilkHist* Gv; Tego też czáfu Połłowie Mołkiewfcy do Krákowá przyiácháli/ ktorzy w zebrániu Senatorow gdy Krol do fprawowánia pofelstwá vcziwiewie przyprowadzonych przypuścił [...] [*czekali*] áżby ku nim Krol pierwey powftál *StryjKron* 782, 652, 722, 782 [3 r.]; *CzechEp* 229; *BielSjem* 12; *PaprUp* G2v; *ActReg* 49 [2 r.], 98; *SarnStat* 125.

Wyrażenia: »poselstwo koronne« (1): Ale ini/ którzy ná tákowych fądzięch zwykli siádác/ [...] záwždy niech będą powinni ofobámi fwémi bydź: wyiáwfyzy iefliby który z nich był niemocny/ ábo był ná Pofelstwie Królewfkim álbo Koronnym *SarnStat* 911.

»poselstwo krolewskie« (1): *SarnStat* 911 cf »poselstwo koronne«.

»na poselstwo obieran« (1): áby żaden ná Pošelstwo nie był obieran/ który rzecz y íprawę ładowną [...] miał. *SarnStat* 42.

Szeregi: »legacyja i poselstwo« (1): A Biskupá zaś nie naydzie żadnego/ á Księdzã rzadkiego/ któryby się [...] pracami świeckimi więcey niż kościelnymi zábawiać nie miał. To w rádźie zásiádaiąc: to łady wżelákie y Tribunálkie ładząc: to rozmaíte legácye y pošelstwá odprawuiąc etc. *CzechEp* 229.

»służba (a. posługa), (a, albo) poselstwo« [szyk 2:1] (3): Voievodovie, Castellani CzeŃniczy y ynni wrzedniczy ziemŃczy przez nas dani [...] CommiŃŃiae wiecze y inne łady a povinnoŃczy ich wrzędv nalieżące, mayá vypelniacz chibá zeby pošelstwem a posługá rzeczi pošpolitey albo Kroliewkã nalłá zaproznieni beli. *ComCrac* 1543/14v, 1543/15v; *SarnStat* 775.

»poselstwo i urząd Merkuryjusow« (1): Mercurialis, Co ku pošelstwu y wrzędóm. Mercuriufowym należy. *Mqcz* 217c.

Przen (1) :

Zwrot: »poselstwo sprawować« (1): Oczy pierwŃzé pošelstwá ćicho íprawowály/ A ferdecznych táiemnic sobie Ńye zwiérzáły. Potym y zobopolna mowá przyŃtápiłá/ On twoim Ńługá chciał być/ á tyŃ nie gárdziłá. *KochPam* 82.

a. *Misja z polecenia Boga* (41) : Archaniół prziiáwŃŃy to pošelstwo z Ńtápił ku blogoŃlawioné dziewici weŃolo *OpecŻyw* 7v; Apostolatus, Pošelstwo/ Vrząd ApoŃtolski. *Mqcz* 12d; *SkarŻyw* 479.

poselstwo czego (1): ApoŃtołowie Ń. [...] moc tę krorá [!] łami od Páná Bogá/ ná pošelstwo zbáwienia ludzkiego/ wzięli/ duchownemu Ńwemu rodzáiowi/ y potomŃtwu przez ręce kłádzienie/ y Ńwięcenie káplánŃkie zoŃtáwili y polecili. *SkarJedn* 48.

poselstwo do kogo (4): gdy się MoyŃelŃ Pánu Bogu z pošelstwá do Pháraona tym wymawiał/ íŃz wymowy niemiał: wŃŃyŃzał ony Ńłowá od Páná Bogá *SkarŻyw* 489; *SkarKaz* 241a. Cf »poselstwo sprawować«.

poselstwo czyje [= *poleczone komu*] [w tym: *pron poss* (8), *G pron i sb* (3), *ai poss* (2)] (13): *MurzNT* 43v [2 r.]; *RejAp* 195v; wedle oney ŃtároŃwieckiey á proŃthey przypowieŃci/ íŃ ŃtárŃzy Bog niŃ Ńwięthy Marćin/ przyimi thák zá wdzyęczne/ íŃ thu íeŃt naprzod pošozoná pámiáthká onego pošelŃthwá AnyelŃkiego *RejPos* 269, 120, 271 *marg*; Ogládaye się ná to ábyŃ tego za pošłáncá BoŃe⁸⁰ nie miał/ któryć vkázáć żadnej tákiej pieczęci Ńwego prawdziwego pošelŃtwá nie mogáć/ łam się Ńle *SkarJedn* 50, 47, 48, 267; MoyŃelŃ [...] wŃzedł z Aaronem do Pháraona/ y ná podporę pošelŃtwá Ńwego od Bogá: á pokazanie mocy tego który go pošłáł [...] czynił cudá przed nim *SkarŻyw* 479, 479 *marg*; *SkarKaz* 241a.

poselstwo czyje [= *poleczone od kogo*] [w tym: *pron poss* (4), *ai poss* (3)] (7): *KromRozm III* M3; CoŃ tym Ńługam Ńwoim pothym wŃzytkim pošelŃtwie Ńwoim wŃkázowáć raczy? *RejAp* 191; *SkarŻyw* 479. Cf »poselstwo sprawować«, »poselstwo boŃe«.

Zwroty: »poselstwo poruczać« (1): wŃŃyŃtkye ápoŃtoły pan yednoŃtáynye wybrał/ y ná Ńwyát wyŃłáł/ yednoŃtáynye im pošelŃtwo Ńwoye poruczáyąc *KromRozm III* M3.

»poselstwo sprawować (a. odprawować), sprawujący« [w tym: *do kogo* (2), *od kogo* (2), *czyje* (= *poleczone od kogo*) (1)] = *legatione fungi Vulg* [szyk zmienny] (15:1): ApoŃtołowie łá pošlowie/ áby

pośelstwo/ według rozkazań Pana Jezusa Chrystusa Syna Bożego sprawowali *KrowObr* 3v; *Leop* 2.*Cor* 5/19; *RejPos* 119v, 240v; A tak sprawujemy poselstwo na miejscu Pana Chrystusowym/ nie inaczej iedno iakoby Bog sam nąpominał ludźie przez nas. *WujJudConf* 87v; *BudNT Eph* 6/20; [*list do Hebreow*] Abrahama y ty iego goście wspomina/ y Aniołami ie nazywa/ ktorzy imieniem Bozym do Abrahama y Loty poselstwo od sprawowali. *CzechRozm* 43v, 8, 32v, 47v; *SkarŻyw* 490; *WujNT* 519, 2.*Cor* 5/19, s. 633, *Eph* 6/20; Y do rady y Senatu iego ydo Rycerstwa iego/ y do domu y slug iego/ y na Seymach y ziazdach/ odprawowałem Panie Zbawicielu poselstwo twoie *SkarKaz*)(2v.

Wyrażenia: »poselstwo od Boga, boże« [*szyk* 5:2] (4:3): z obietnice o błogosławionym nalieniu nikt łobie Anioła nie czynił/ ani choćby chciał/ vczynić mógł. Bo infzy iest Bog; infzy Anioł od Boga poselstwo sprawujący *CzechRozm* 47v, 8; *SkarJedn* 47; *SkarŻyw* 479; Ionas y za morze vćiec chciał/ aby od poselstwa Bożego do Niniwen prozen być mógł. *SkarKaz* 241a; Dofyc było fynom Aaronowym/ na dowod poselstwa swego od Boga y kaptanstwa swoiego/ vkazać rodzaj y pochodzenie od Atona oycy swego/ ktorego vrzad cudami P. Bog wyswiadczył. *SkarKaz* 241a, 240b *marg.*

»pieczęć poselstwa« (2): *SkarJedn* 50; Gdy Pan Bog [...] dał [*Mojżeszowi*] cudą wielkie wrękę iego/ za pieczęć poselstwa swego/ wziął na się on vrzad *SkarŻyw* 479.

»plenipotencja poselstwa« (1): A on [*wierny poseł od Pana*] tobie wnet vkaże plenipotencją poselstwa swego *RejPos* 120.

»powołanie na poselstwo« (1): z fynow ie^{go} [*Aarona*] kaptani nastawali ieden po drugim iż sam rodzaj był pieczęcią kaptanstwa ich y powołania na poselstwo Boże/ do ludzkiego zbawienia sprawowania. *SkarJedn* 47.

α. *O męce Chrystusowej* (1) : wyżły nań frogie sentencie od Boga oycy swego. A iżby był to wdzyęczne poselstwo odnioł Bogu oycu swemu/ a ofyrował mu ty wżytki załugi ktore vczynił dla człowieka nędznego *RejPos* 107v.

Synonimy: **2.** polecenie, sprawa; **a.** obietnica, prorocstwo, wiadomość, wskazanie; **α.** ewangelija, nauka, nowina, orędzie; **β.** objawienie, powieść, zwiastowanie; **3.** legacyja, sprawa.